

PROJE ÖZETİ

SANALDAN RAFLARA “AHLAKİ” TEHLİKE

Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformları, son yıllarda gençlerin hikâye ve roman okuma konusunda ilk başvurduğu yerlerden biridir. Kullanıcılarının üye olduktan sonra kendi oluşturdukları sayfalarda, yazdıkları hikâyeleri günbegün paylaştıkları bu platformlar günümüzde, özellikle gençler arasında yeni bir fenomene dönüşmüştür. Ücretsiz bir şekilde kitap yazmayı ve bunun milyonlarca okuyucuya ulaşmasını sağlayan bu platformlarda, okunma sayısı yüksek olan kitaplar yayınevleri tarafından kitapevi raflarına taşınmaktadır. Projedeki amacımız; yetişkinlik çağına ermemiş bireylerin internet tabanlı kitapları okuma oranını ve okudukları kitapların içeriklerini tespit edip bu kitaplardaki karakterlerin okuyucuya kattığı değerlerin toplum ahlakına uygunluğu ve kitaplarda işlenen konuların okuyucunun günlük hayatındaki tutum ve davranışlarına ne derece yansıdığını yapılan anketlerle açıklamaktır. Bizim projemizin temel özelliği gençlerin gelişmekte olan ahlakının toplumsal ahlaka uygunluğuna dikkat çekmektir. Çözüm aşamasında tesadüfi yolla seçilmiş kişilere uygulanan anketle kişiler okudukları kitaplara göre gruplara ayrılmıştır. Sonrasında örneklem gruplara ayrı ayrı anket uygulanmış ve ahlaki davranış seçimleri incelenmiştir. Son olarak internet tabanlı kitapların gençlerin ahlakına olan etkisi elde edilen bulgularla açıklanmış, önermeler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sanal Hikâye Paylaşma ve Keşfetme Platformları, İnternet Tabanlı Kitaplar, Toplumsal Ahlak, Genç Bireyler

PROJE PLANI

PROJE ADI: SANALDAN RAFLARA “AHLAKİ” TEHLİKE

GİRİŞ

Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformları, son yıllarda gençlerin hikâye ve roman okuma konusunda ilk başvurduğu yerlerden biridir. Ücretsiz bir şekilde kitap yazmayı ve bunun milyonlarca okuyucuya ulaşmasını sağlayan bu platformlarda, okunma sayısı yüksek olan kitaplar yayınevleri tarafından kitapevi raflarına taşınmaktadır. Bu projede daha önce değinilmemiş bir konu olan internet tabanlı kitapların gençlerin ahlakını nasıl etkilediği araştırılmaktadır. Projemizi benzer örneklerden ayıran bizzat internet tabanlı kitap okurlarıyla olan etkileşimden yola çıkarak hazırlanmış olmasıdır. Okurların çeşitli anketlerde vermiş oldukları cevaplar ışığında ahlaki davranış seçimleri kıyaslanmıştır. Elde edilen bulgular ışığında söz konusu kitapların gençler üzerindeki tesiri tespit edilip açıklanmıştır. Sonuçlar doğrultusunda önermeler sunulmuştur.

YÖNTEM VE GEREÇLER

Projede örneklem grubu tesadüfen seçilmiş kız ve erkek bireylerden oluşacaktır; seçimde yalnız gönüllük esas alınacaktır. Çalışmamızda anket metodu kullanılacaktır. Anket soruları oluşturulmasında ilimizde bulunan üniversitenin Sosyoloji Bölümünden yardım alınacak, kişilerin okudukları kitapların içerikleri göz önüne alınarak hazırlanacaktır. Anket uygulama süreci 18 yaş altı bireylerin veli izinleri dahilinde yapılacak olup tarafımızdan kesinlikle bir müdahale olmayacaktır. Anket bulguları bizzat tarafımızdan değerlendirilerek Microsoft Excel 2010 programıyla grafiğe dökülecek sonrasında analiz edilecektir. Analiz bittiğinde bir sonuca varılacak ve amaç doğrultusunda neler elde edildiği açıklanacaktır. Sonuçlar doğrultusunda önermelerde bulunulacaktır.

KAYNAKLAR

[1] Acat, M. B., Aslan, M. (2011). Okulların Karakter Eğitimi Yetkinliği Ölçeği. Değerler Eğitimi Dergisi, 9 (21), 7-27

[2] Öktem, G. (2015, 30 Nisan). Wattpad gençleri ‘romancı’ yapıyor. Milliyet. Erişim adresi:

<http://www.milliyet.com.tr/>

[3] Çelebi, N., (2004). Ahlâk, Etik ve Toplum. Bilge Dergisi, 10 (39), 3-12

[4] Anonim. Parayı veren kitabı bastırır! Erişim Adresi:

<http://www.milliyet.com.tr>

[5] Kızıler, H., (2014). Ahlaki Değerlerin Şahsiyet Oluşumuna Etkisi. Araştırma Makalesi, 44 (204), 5-17

[6] Emre A. (2015,8 Kasım). Ahlak: Doğuştan? Sonradan?. Sabah. Erişim adresi:

<http://www.sabah.com.tr>

[7] Bayburt Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Eğitim İçin Elele. (2013). Kitap Okuma, Erişim tarihi: 12.11.2018, Erişim Adresi:

<http://bayburt.meb.gov.tr/elele/kitap.html>

[8] Ulusoy, Y., (2017). Geleceğimiz güzel ahlaklı kuşaklarıdır. Erişim adresi:

<http://www.yilmazulusoy.com/tr/makaleler/gelecegimiz-guzel-ahlakli-kusaklarindir>

[9] Yolcu, A., (2015). İstanbul Kitap Fuarı'nın fenomeni genç yazarlar. Hürriyet. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/>

[10] Güçlü, M., (2015, Nisan). Türkiye’de Değerler Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar. Eğitimde Gelecek Arayışları: Dünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak Ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu, Ankara. Erişim adresi:

<http://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0MDE-GELECEK-ARAYI%C5%9ELARI-C%C4%B0LT-11.pdf#page=67>

[11] Yazıcı, M.,(2014) , Değerler ve Toplumsal Yapıda Sosyal Değerlerin Yeri, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 24(1) , 209-223

PROJE İŞ-ZAMAN ÇİZELGESİ

İşin tanımı	AYLAR									
	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK
LİTERATÜR TARAMASI	x	x	x	x	x	x	x			
VERİ TOPLANMASI	x	x	x	x	x	x	x	x		
ARAZİ ÇALIŞMASI			x		x	x	x	x		
PROJE RAPORU YAZIMI									x	x

PROJENİN ADI

SANALDAN RAFLARA “AHLAKİ” TEHLİKE

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	5
1.Giriş	5-7
1.1. Projenin Amacı	6-7
1.2. Problem ve Alt Problemler	7
1.3. Sınırlılıklar	7
2. Yöntem	8
3. Bulgular	8-14
4. Sonuç ve Tartışma	14-15
5. Öneriler	15
6. Kaynakça	16
7. Ekler	17-21

ÖZET

SANALDAN RAFLARA “AHLAKİ” TEHLİKE

Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformları, son yıllarda gençlerin hikâye ve roman okuma konusunda ilk başvurduğu yerlerden biridir. Kullanıcılarının üye olduktan sonra kendi oluşturdukları sayfalarda, yazdıkları hikâyeleri günbegün paylaştıkları bu platformlar günümüzde, özellikle gençler arasında yeni bir fenomene dönüşmüştür. Ücretsiz bir şekilde kitap yazmayı ve bunun milyonlarca okuyucuya ulaşmasını sağlayan bu platformlarda, okunma sayısı yüksek olan kitaplar yayınevleri tarafından kitapçı raflarına taşınmaktadır. Projedeki amacımız; yetişkinlik çağına ermemiş bireylerin internet tabanlı kitapları okuma oranını ve okudukları kitapların içeriklerini tespit edip bu kitaplardaki karakterlerin okuyucuya kattığı değerlerin toplum ahlakına uygunluğu ve kitaplarda işlenen konuların okuyucunun günlük hayatındaki tutum ve davranışlarına ne derece yansıdığını yapılan anketlerle açıklamaktır. Bizim projemizin temel özelliği gençlerin geliştirmekte olan ahlakının toplumsal ahlaka uygunluğuna dikkat çekmektir. Çözüm aşamasında tesadüfi yolla seçilmiş kişilere uygulanan anketle kişiler okudukları kitaplara göre gruplara ayrılmıştır. Sonrasında örneklem gruplara ayrı ayrı anket uygulanmış ve ahlaki davranış seçimleri incelenmiştir. Son olarak internet tabanlı kitapların gençlerin ahlakına olan etkisi elde edilen bulgularla açıklanmış, önermeler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sanal Hikâye Paylaşma ve Keşfetme Platformları, İnternet Tabanlı Kitaplar, Toplumsal Ahlak, Genç Bireyler

1.GİRİŞ

Ahlak öncelikle dini, felsefi, kültürel ve toplumsal birikimler ve etkileşimler sonucu, bireylere kazanmış olan, iyiyi, kötüyü, doğruyu, hatalıyı birbirinden ayırt etmeye yarayan değerler ve ilkeler bütünüdür. Değer, hangisinin yaşamak için daha iyi olduğuna karar vermek amacıyla davranış ve tutumların önemini belirler. Doğru davranışla ilgili olduğu için ahlak ile ilişkilidir. (Yücel, 2014)

Tarih boyunca bir arada yaşayan insanları toplum haline getiren, aralarındaki yazılı olmayan kurallar, bağlar, ilkeler, dil becerileri, duyarlılıkları gibi milli ve manevi öğelerdir. Toplumlarda kültürel devamlılığı sağlayan unsur da temelde bireyin değerleri üzerindeki toplumsal etkidir. (Yazıcı, 2014) Bu bağlamda insan ilişkileri ilk sırada gelir. Bu ilişkileri derleyen, yönlendiren, usul ve düzen getiren ana konu ahlaktır. Ahlak, toplumu oluşturan kişilerin birlikte benimsedikleri, tercih ettikleri, isteyerek uydukları davranış biçimleri ve huylarıdır. Güzel ahlak ise toplumu oluşturan kişilerin kendi arzusu ile iyi davranışlarda bulunup kötülüklerden uzak kalmasıdır. İnsanın davranışı değerleriyle şekillenir. İdeal bir bireyin değerleri kendine fayda sağlar niteliktedir, dolayısıyla ahlakını güzelleştirir.

Güzel ahlaklı bir insan dürüsttür, alçakgönüllüdür, karşısındakini dinlemeyi bilen, haksızlıklar karşısında uygun bir şekilde hakkını arayan, yardımsever ve misafirperver bir bireydir. Yalan söylemez, kimseyi aldatmaz, incitmez. Bu insanların toplumla sıkı bir ilişkileri vardır. Toplumun refah ve düzenini bozmazlar. Dolayısıyla ideal birey, güzel ahlaklı insandır. Dayanışma içinde ve refah seviyesi yüksek bir toplum için güzel ahlaklı bireyler gerekir. Counseling and Values dergisine göre insanlığın geleceği, “küresel bir ahlak anlayışının kabul edilmesine” bile bağlı olabilir.

Birey; iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış ayıracak yetiye sahip olarak dünyaya gelir. Akıl sağlığı yerinde her bireyde, dil yetisi, anlama yetisi olduğu gibi ahlak yetisi de vardır. Ancak toplumsal yaşam (aile, arkadaş, din, okul) içinde kişideki bu melekenin ortaya konuş şekli giderek gelişmekte ve karmaşık bir hal almaktadır. (Aköz, 2015)

Günümüz ebeveynleri çocuklarına çok daha iyi bir gelecek vadetmek istemektedir. İyi bir gelecek, iyi bir toplum; iyi bir toplum, iyi bir toplum ahlakı; iyi bir toplum ahlakı ise güzel ahlaklı bireyler demektir. Güzel ahlaklı bireyler yetiştirmek için insanın doğuştan gelen ahlak yetisini geliştirmek gerekmektedir. Bireyin olumlu davranışları görmesi ve örnek alması ahlak yetisinin gelişmesinde en önemli unsurlardan biridir. Birey olumlu davranış teşkil eden örnekleri hayatındaki gerçek kişilikler haricinde okuduklarından alabilmektedir. Bu nedenle okuduğumuz kitaplar çok önemlidir. Kitapların kişilere olumlu örnekler vermesi, daha da önemlisi, olumsuz örnekleri özendirmemesi toplum ahlakının bozulmaması için elzemdir.

Kitap okumak insanın hayatını değiştirebilen yegâne alışkanlıklardandır. Okumak, bir insan için en kolay ve en etkili öğrenme yollarından biridir. Zira insan okuma vasıtasıyla bilgilerin % 60'ını edinir, öğrenir, aklında tutar. (Derici, 2012) Kitap, bilgidir; kitap erdemliliğin en önemli yardımcılardan biridir. Zihni pek çok yönde geliştirerek bir cevher haline getirir. Kitap okuyan insan hem kendini yetiştirir hem de pek çok konuda bilgi sahibi olarak topluma faydalı bir birey haline gelir. Daha kültürlü, daha bilgili bir toplum oluşturarak çağın gereklerine uyum sağlar. Kitaplardan edinilen bilgiler, tecrübe ile birleştiğinde ışıltılı ışıltılı parlayan her konuda bilgisi olan bireyler ortaya çıkartır.

Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformları, son 5-6 yıldır gençlerin hikâye ve roman okuma konusunda ilk başvurduğu yerlerden biridir. Kullanıcılarının üye olduktan sonra kendi oluşturdukları sayfalarda, yazdıkları hikâyeleri günbegün paylaştıkları bu platformlar günümüzde, özellikle gençler arasında yeni bir fenomene dönüşmüştür. Tüm dünyada, günde yaklaşık 150 bin hikâyenin yüklendiği bu sitelerde, elliye yakın dilde hikâye yazılıp okunmaktadır. Bu platformlar nedeniyle, yayın dünyası artık farklı bir yazar ve okur kitlesine sahiptir. (Öktem,2015) Romantikten korkuya, polislieden vampir hikâyesine onlarca türde hikâyenin yazıldığı bu tarz platformların kullanıcılarının kaleme aldıkları eserler, dünyada ve Türkiye’de kitap olarak yayımlanmaya başlanmıştır. Ücretsiz bir şekilde kitap yazmayı ve bunun milyonlarca okuyucuya ulaşmasını sağlayan bu platformlarda, okunma sayısı yüksek olan kitaplar yayınevleri tarafından kitapevi raflarına taşınmaktadır. Bu kitaplar için Kültür Sanat Editörleri şöyle söylemektedir: “Yazdıklarının yetişkinler için pek edebi değeri yok. Ama bu önemli değil... Onları farklı kılan, sadece gençlerin anlayabileceği onlara özgü bir dil ve terimleri rahatlıkla kullanmaları.”

1.1. Projenin Amacı

Bu projede 2015-2018 yılları içerisinde popüler kitaplar arasında yerini almış internet tabanlı kitapların içeriğinin günümüz toplum ahlakına uygunluğu araştırılmaktadır. Söz konusu eserler, genelde genç yetişkin kurgusu kategorisinde olup günümüz gençlerinin tercihlerinde ilk sıralarda kendine yer bulmaktadır. İnsanın gelişiminde ve topluma katkı sağlayabilen bir birey olmasında başarılı kitaplar, toplum ahlakına ters düşecek bir içeriğe sahip olduğu takdirde kişiye belli bir yarar sağlamayacağı gibi toplumda ahlaki bir çöküşün yaşanmasına da zemin hazırlamaktadır.

Projedeki amacımız, sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformundan kitap okuyan ve okumayan gençler arasındaki ahlaki farklılıkları tespit etmektir. Bu amacımız doğrultusunda aralarındaki farkı ve bunların gençlerin ahlakına etkisini, sanal hikâye

platformundan çıkan kitaplarda işlenen konu ve unsurlar ile açıklamaktır. Bu proje kapsamındaki ilk hedefimiz, yaşları 13-17 arasında değişen 100 kişilik bir grup öğrenciye anket uygulayarak sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformundan kitap okuyup okumadığını öğrenmektir. (EK-1) Sonrasında ise bu platformlardan çıkan kitapları okuyan ve okumayan öğrencilere iyi ve kötü ahlak unsurlarını içeren örnek olaylar vererek olaylara nasıl tepki verdiklerini tespit etmek ve elde ettiğimiz verilerle kitapların içeriklerinin kişinin ahlakına olan etkisini saptamaktır. (EK-2) Kitaplardaki karakterlerin okuyucuya kattığı değerlerin toplum ahlakına uygunluğu ve kitaplarda işlenen konuların okuyucunun günlük hayatındaki tutum ve davranışlarına ne derece yansıdığını yapılan anketle açıklamaktır.

1.2. Problemler ve Alt Problemler

Araştırmamızın ana problemi, internet tabanlı kitaplardaki ahlaki unsurların gençler üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu ana problemin dışında şu alt problemler de araştırılmaya çalışılmıştır:

- İnternet tabanlı kitapların içerikleri nelerdir?
- Gençlerin sanal hikâyeleri okumayı tercih etme nedeni bu hikâyelerin ücretsiz olması mıdır?
- Gençlerin günlük hayattaki davranışları kitaplardaki örnek unsurlarla ne derece benzerlik gösterir?
- Gençler, okudukları internet tabanlı kitaplardaki kötü ahlaka özendiren unsurların bilincindedirler midir?
- İnternet tabanlı kitaplar topluma donanımlı bir birey kazandırır mı?
- Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarından hikâye okuyan bireyler ile bu tarz platformlardan hikâye okumayan bireyler arasında kötü ahlak içeren davranışları sergileme eğilimi farklılık teşkil eder mi?

1.3.Sınırlılıklar

Araştırmamız 2015-2018 yılları arasında çeşitli sanal hikâye platformlarından raflarımıza gelen kitaplar ile sınırlı tutulmuş, internet tabanlı eserler en çok satılan kitaplar arasından toplum için en olumsuz ahlak örneği taşıma kriteri ile seçilmiştir. Bu yıllar arasında henüz çıkmamış veya içerik bakımından kriter farklılığı gösteren eserler araştırmamız dışında bırakılmıştır. Eserlerin içeriğinin ve kişiye etkisinin saptanabilmesi için yine bu kapsamda okulumuzda doğum yılları 2002-2006 arasında değişkenlik gösteren, kız ve erkek bireylerden oluşan tesadüfi yolla seçilen 100 kişilik grup ise örneklemimizi oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

Çalışmamızda, okulumuz araştırma evreni olarak seçilmiş; Türk, 12-22 yaşları arasındaki yazarların sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformundan çıkan eserleri, bir

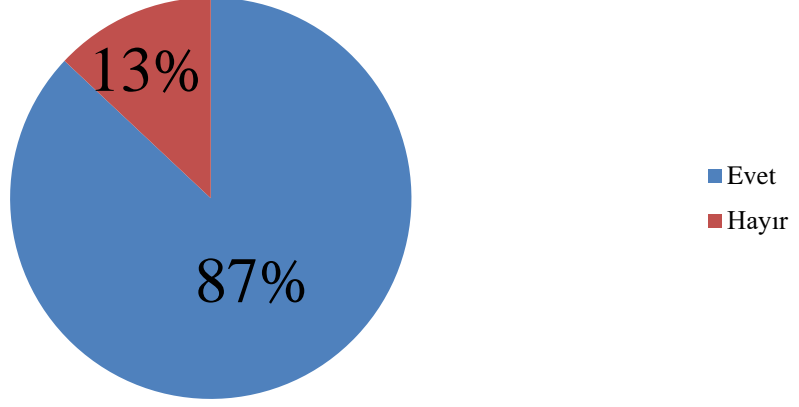
bütün olarak araştırmamıza temel oluşturmuştur. Bu evrenden tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 13-17 yaş arası; %68 kız, %32 erkek katılımcıdan oluşan, %3 2002 doğumlu, %33 2003 doğumlu, %42 2004 doğumlu, %12 2005 doğumlu ve %10 2006 doğumlu 100 kişilik bir örnekleme grubu belirlenmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde katılımcıların gönüllü olmasına dikkat edilmiştir. Proje kapsamında örneklerden elde edilecek bilgi ve verileri toplamak üzere ilimizden bulunan üniversitenin Sosyoloji Bölümünün katkılarıyla EK-1’de sunulan toplamda 12 sorudan oluşan bir anket geliştirilmiş ve bu anket veli izinleriyle beraber (EK-3) örnekleme grubuna uygulanmış, grubun sonuçları derlenmiştir. Anketin her bir maddesi ayrı ayrı ve sonuçları da Microsoft Office Excel 2010 analiz programı yardımıyla grafikler hazırlanarak değerlendirilmiştir.

Elde edilen veriler doğrultusunda örnekleme, bu tarz platformlardan çıkan kitapları okuyan ve okumayan gençler şeklinde iki ayrı grup olarak değerlendirilmiştir. Öncelikle okunan kitapların içerikleri örnekleme yardımıyla saptanmıştır. Sonrasında kişilere bahsi geçen kitaplardaki ahlaki unsurları taşıyan örnek olay anketi hazırlanarak nasıl bir ahlak anlayışına sahip oldukları sorgulanmıştır. (EK-2) Ardından elde edilen verilerin grafikleri hazırlanarak kitapların içerikleriyle örtüşüp örtüşmediği analiz edilmiştir. Bu şekilde kitap içeriklerinin kişinin ahlakına olan etkisi gözlemlenmiştir. Çalışmamız sonucunda eserlerin kitap okuyan küçük yaştaki bireyler için olumsuz örnek teşkil edip etmediği, bu olumsuz örneklerin olumlu örneklere baskınlık gösterip göstermediği, topluma donanımlı bir birey kazandırmada yeterliliği ve ana fikirlerinin ne gibi değerler yansıttığı incelenmiştir. Ayrıca araştırmamızda niceliksel bilgi toplama tekniği anketin yanında, niteliksel bilgi toplamaya yardımcı örnek olay incelemesi de kullanılmış, örnekleme eserlerin okuyucular tarafından nasıl karşılandığı ve değerlendirildiği gözlemlenmiştir.

3.BULGULAR

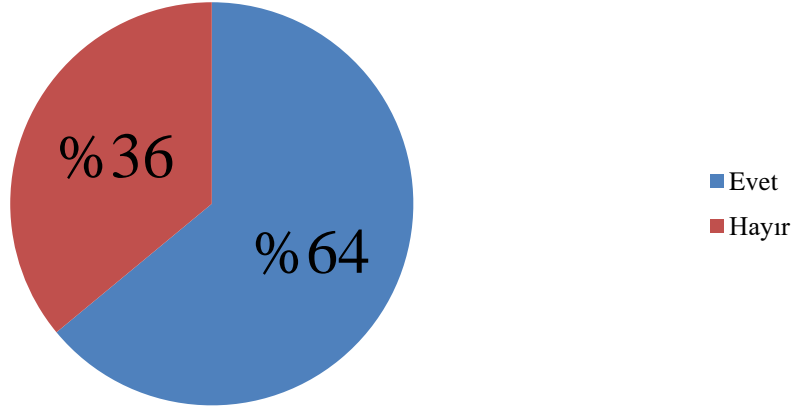
Gençler arasında çok tercih edilen popüler kitapların konu içeriğini saptamak, okuyucuya hangi değer ve alışkanlıkları kazandırmış olduğunu anlamak için hazırlamış olduğumuz anketlerimizin soru analizleri ve istatistiklerinin yüzdeleri Microsoft Office Excel 2010 programına göre şöyledir:

Sanal Hikaye Paylaşma ve Keşfetme Platformlarının Okunma Grafiği

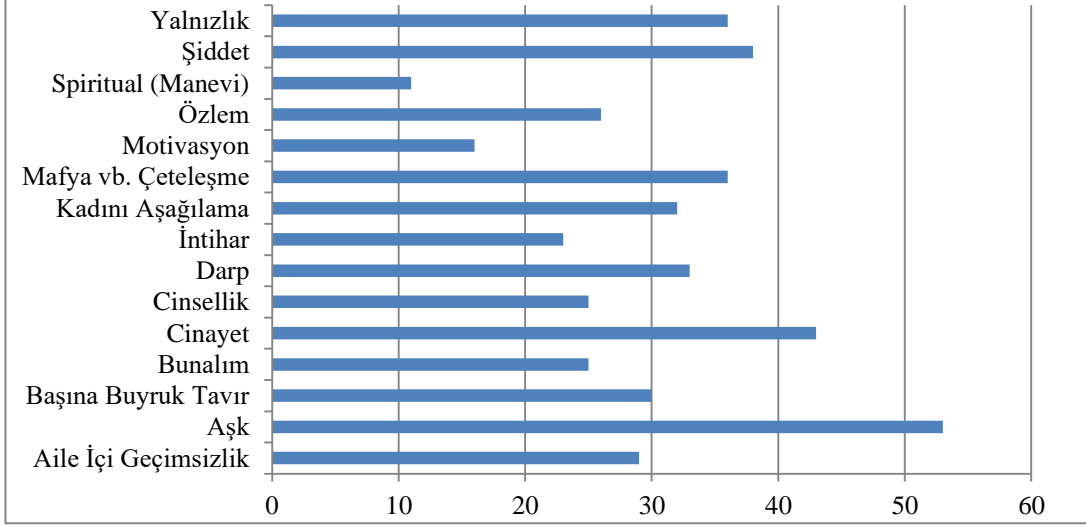
Tablo-1

İnternet Tabanlı Kitapların Okunma Grafiği

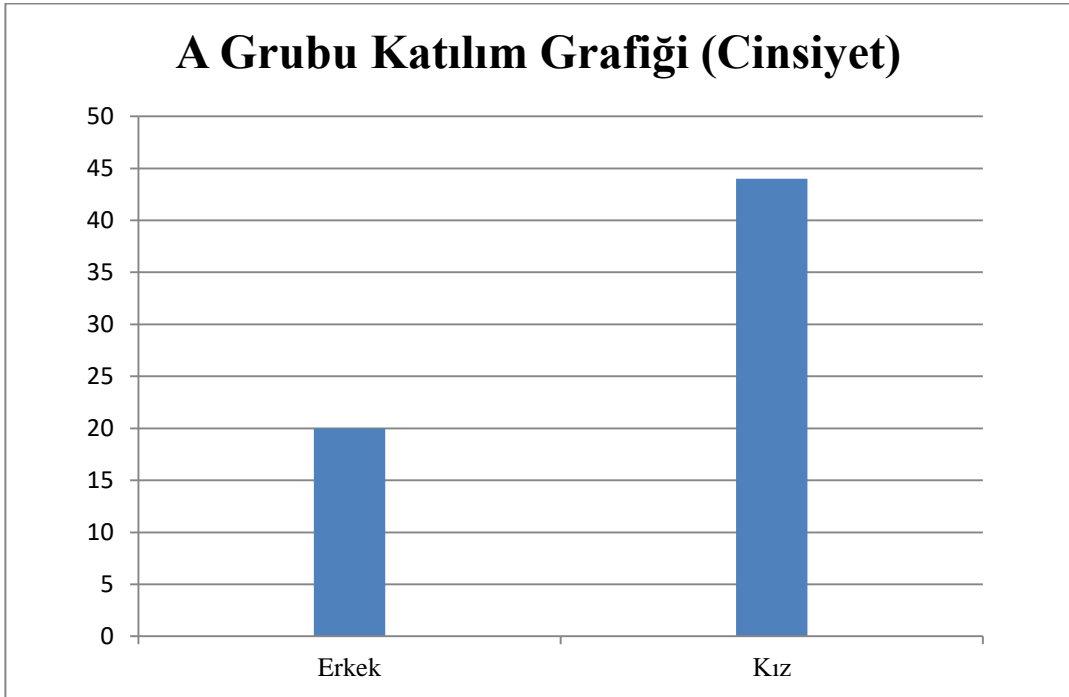
Tablo-2

İnternet Tabanlı Kitapların İçeriklerinde Bulunan Unsurların Grafikleri

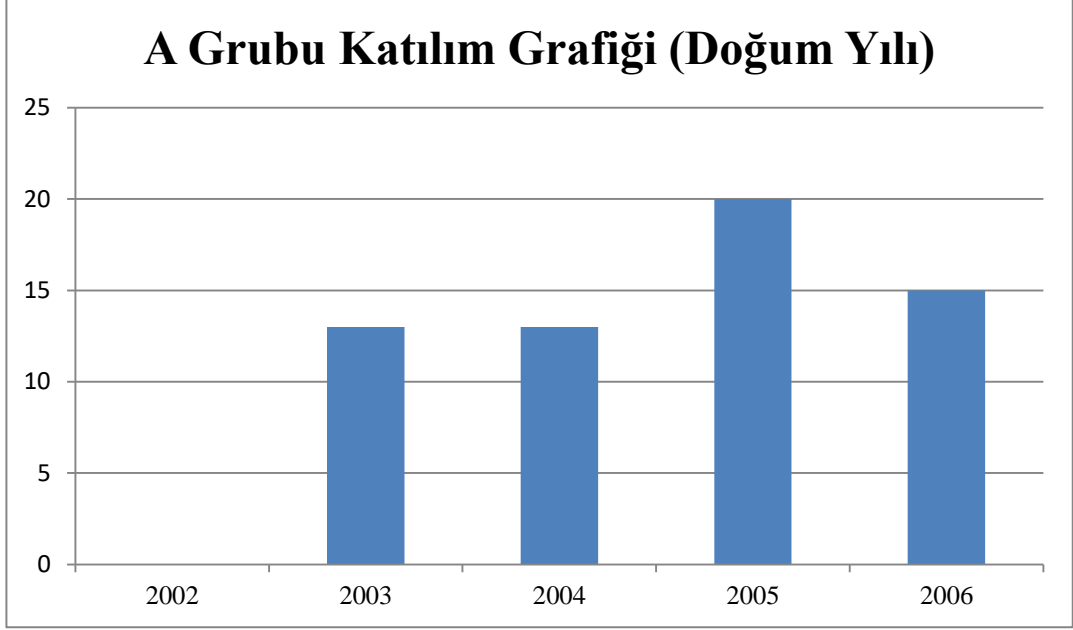

Tablo-3: 100 kişiye uyguladığımız anket sonucunda 456 oy elde edilmiştir.

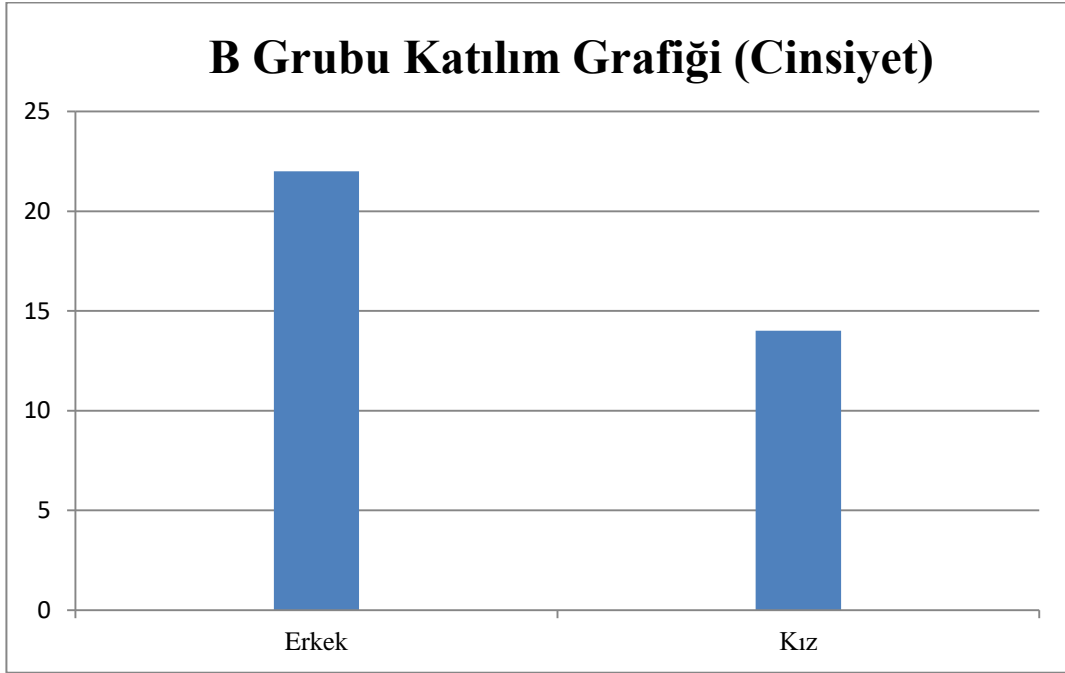
A Grubu Katılım Grafiği (Cinsiyet)

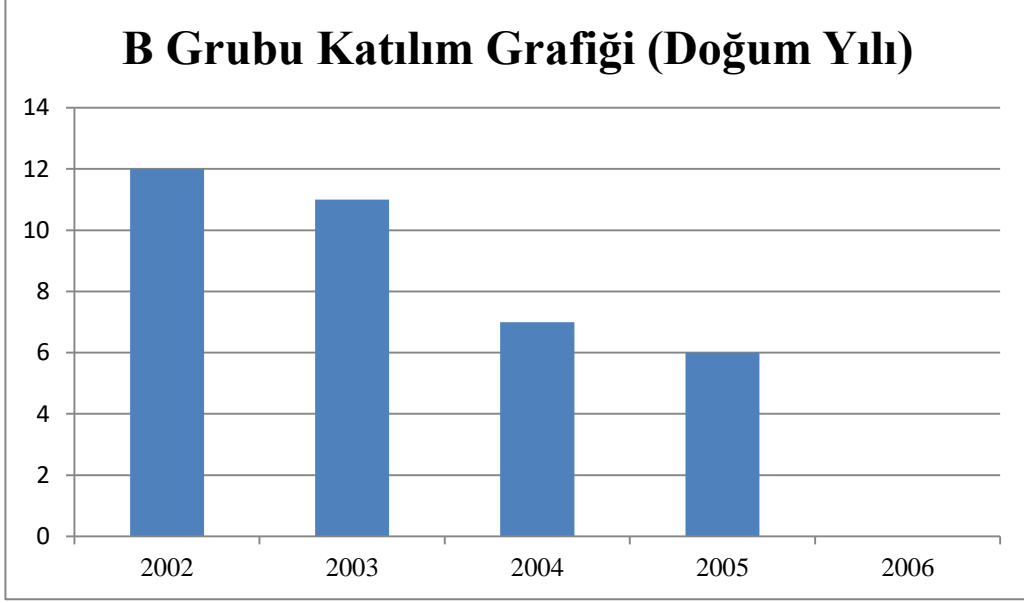
Tablo-4: A Grubu 64 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

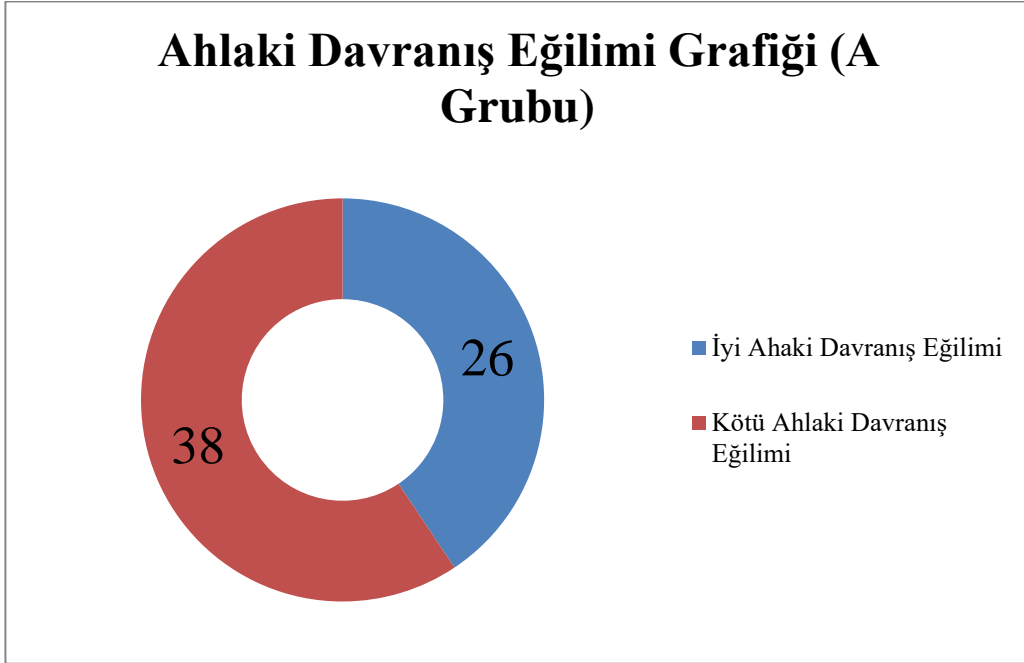
Tablo-5: A Grubu 64 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

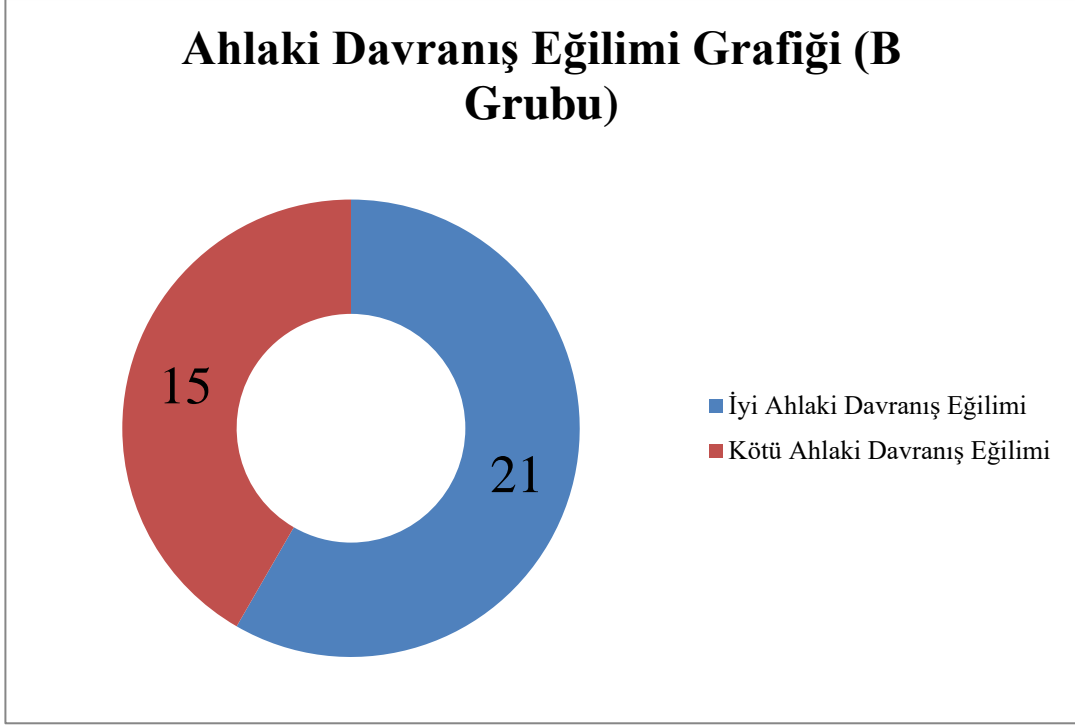
Tablo-6: B Grubu 36 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

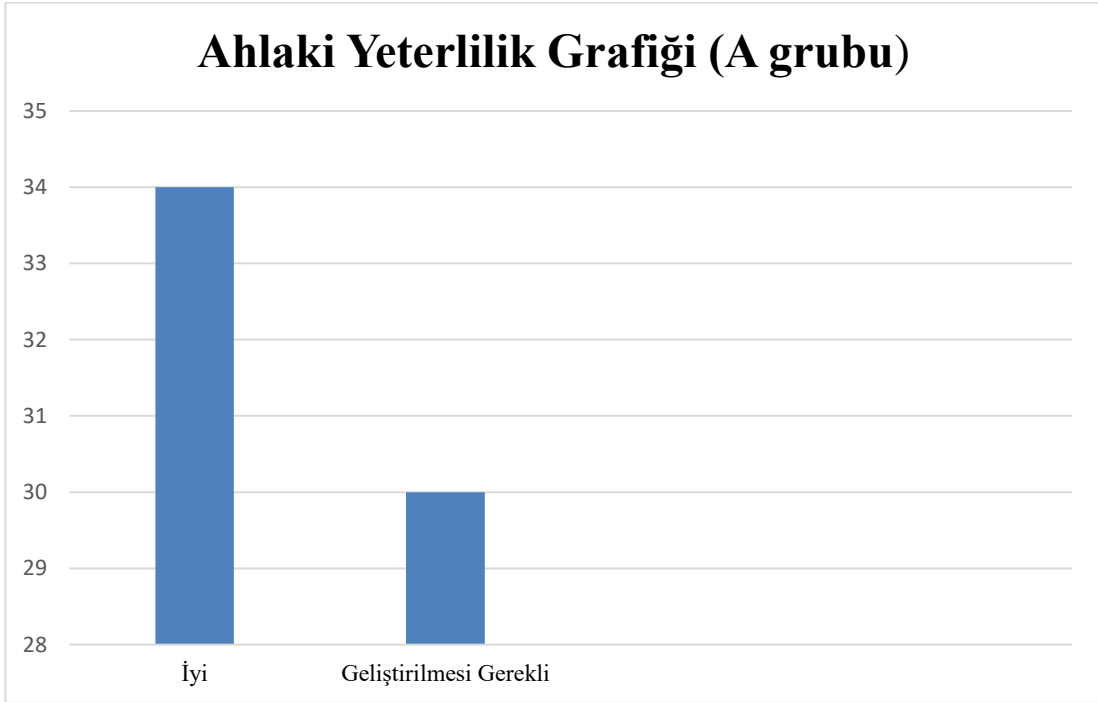
Tablo-7: B Grubu 36 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

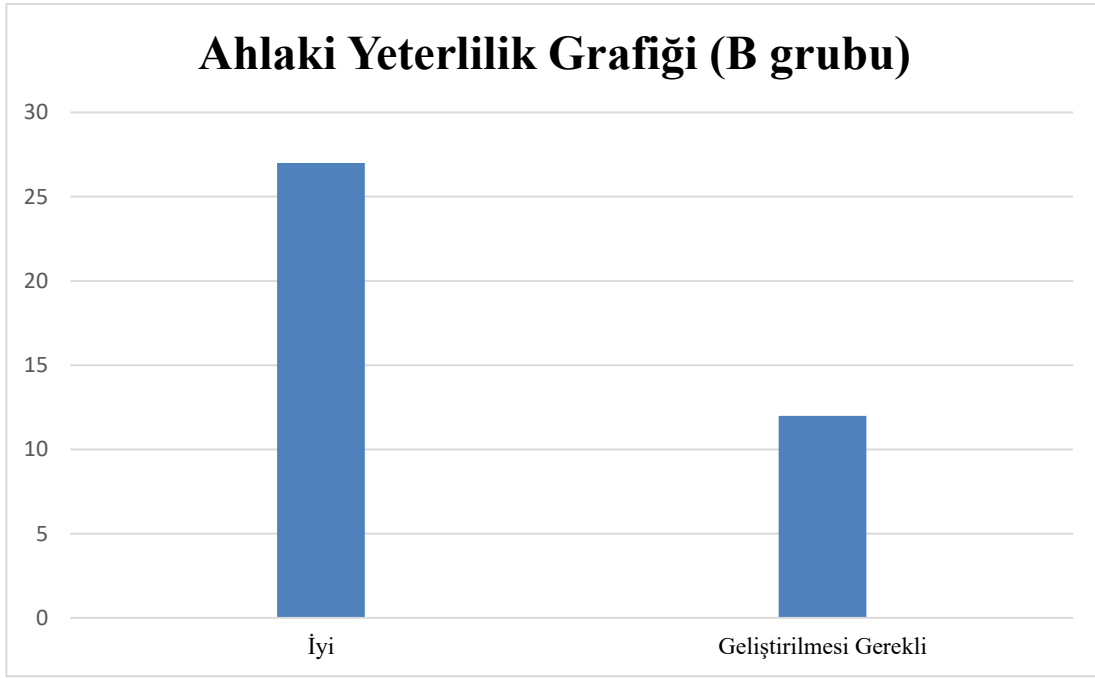
Tablo-8: A Grubu 64 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

Tablo-9: B Grubu 36 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

Tablo-10: A Grubu 64 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

Tablo-11: B Grubu 36 kişiden oluşmaktadır. (Tablo-2)

4.SONUÇ VE TARTIŞMA

Proje doğrultusunda yapılan çeşitli anketlerin sonuç analizleri değerlendirildiğinde,100 kişilik örneklem grubu oluşturan genç bireylerin %87 oranında sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarından hikâye okuduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daha sonra bireylerin %64'ünün bu tarz hikâyelerin kitaplaştırılmış formunu da okudukları teyit edilmiştir. Bu bağlamda gençlerin %23'ünün söz konusu sanal hikâyeleri yalnızca ücretsiz oldukları için okuduğu kanısına varılmıştır. Tablo-3'te de görüldüğu gibi okunan bu kitapların içeriklerine baktığımızda %6,3 aile içi geçimsizlik, %11,6 aşk, %6,5 başına buyruk tavrı, %5,4 bunalım, %9,49 cinayet, %5,4 cinsellik, %7,2 darp, %5 intihar, %7 kadını aşağılama, %7,8 mafya vb. çeteleşme, %3,5 motivasyon, %5,7 özlem, %2,4 spritüal(manevi), %8,3 şiddet, 7,8 yalnızlık bulundurduğunu gördük. Gözlemlerimiz sonucu cinayet, darp, kadını aşağılama, mafya vb. çeteleşme, şiddet gibi toplumun refah düzenini bozan kötü ahlak unsurlarının diğer unsurlara nazaran daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Sürecin devamında ise internet tabanlı kitapları okuyan 64 kişilik, %68,75 kız, %31,25 erkek; %23,43 2006, %31,25 2005, %25 2004, %20,31 2003 doğumlu bireylerden oluşan A grubu ve internet tabanlı kitapları okumayan 36 kişilik, %61,1 kız, %38,9 erkek; %16,6 2005, %19,4 2004, %30,5 2003, %33,3 2002 doğumlu bireylerden oluşan B grubu olmak üzere iki adet örneklem grup oluşturulmuştur. Daha sonra önceden belirlenmiş olan ve ikilem barındıran durumlarda öğrencilerin ahlaki yönelimlerinin tespit edilmesini sağlayacak iki örnek olaydan oluşan anket soruları A ve B grubuna sorulmuştur. Anket sonuçlarımıza göre A grubunu oluşturan bireylerin ahlaki davranış tercihlerinde %59,375 B grubunu oluşturan bireylerin ise %41,6 oranında kötü ahlak yansıtan davranış tercih ettiği görülmüştür. A

grubundaki bireylerin %53,126'sı (Tablo-10), B grubundaki bireylerin ise %69,23'ü (Tablo-11) kendilerini ahlaki yeterlilik açısından iyi bir düzeyde gördükleri gözlemlenmiştir. Bunun sonucunda internet tabanlı kitap okurlarının söz konusu kitaplardan bilinçsiz olarak kötü ahlak örneği almış oldukları kanısına varılmıştır.

Sonuç olarak söz konusu kitapların kötü ahlak unsurlarını barındırdığını, topluma donanımlı bir birey kazandırmada yetersiz olduğu yargısına varılmıştır. Buna ek olarak kitapların internet üzerinde okunma sayısı yüksek olması sayesinde içeriklerine üstünkörü bakılarak yayına hazırlandığını, ana fikirlerinin bir değer yansıtmadığını, az sayıda okuyucuya kitap okuma alışkanlığı kazandırdığı görülmüştür. Dolayısıyla genç neslimizi tekrar ait oldukları öz kültür ve ahlak dünyalarına kazandırmak ve onlara beklenen ve özlenen bir ahlak ve medeniyet eğitimi verebilmek için edebi eserlerimizi okutarak bu metinlerden faydalanmak son derece önemli ve gerekli duruma gelmiştir. Günümüz genç kuşağı idealleri olmayan, zevkleri basit, geleceğe yönelik hayalleri çok kısa ya da hiç olmayan, bulunduğu anı düşünen, manevi değerlerden uzak, sorgulamayan, özgür düşünemeyen, bilgi ve kültür donanımı zayıf insan tipini çağrıştırmaktadır. (Kızıler, 2014:10).

5. ÖNERİLER

- Genç bireyler, kitapların öncelikle neden okunması gerektiğini ve beraberinde hangi kitapları okuması gerektiği konusunda gerek belediye gerek Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenecek konferans vb. çalışmalarla bilinçlendirilmelidir. Bu konferanslara başarılı ve büyük yazarlar davet edilmeli hatta bizzat onların hitabıyla söz konusu bilinç verilmelidir.
- Yayınevleri, sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarındaki hikâyelerin kitaplaştırılmaları hususunda resmi ve ciddi bir dille uyarılmalıdır. Söz konusu hikâyelerin içerikleri toplum ahlakına uygunluğu konusunda titizlikle incelenerek yayına hazırlanmalıdır.
- İlkokul, ortaokul ve lise müfredatlarına bireyin okuduğu kitapların ahlakına olan etkisi üzerine kazanımlar eklenmelidir.
- Veliler çeşitli kamu spotları ile beraber genç yaştaki bireylerin ahlakının şekillenmesinde kitapların rolü ve bununla beraber kötü ahlak unsuru taşıyan kitapların tesiri hakkında bilinçlendirilmelidir.
- İnternet tabanlı kitapların kaynağı olan sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarının gençlerin ahlakına uygunluğunu denetleyecek bir sistem oluşturulmalıdır. Bu sistemin gerekli görüldüğü halde hikâyeleri kaldırma yetkisi olmalıdır.

6. KAYNAKLAR

- [1] Acat, M. B., Aslan, M. (2011). Okulların Karakter Eğitimi Yetkinliği Ölçeği. Değerler Eğitimi Dergisi, 9 (21), 7-27
- [2] Öktem, G. (2015, 30 Nisan). Wattpad gençleri ‘romancı’ yapıyor. Milliyet.
Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/>
- [3] Çelebi, N., (2004). Ahlâk, Etik ve Toplum. Bilge Dergisi, 10 (39), 3-12
- [4] Anonim. Parayı veren kitabı bastırır! Erişim Adresi: <http://www.milliyet.com.tr>
- [5] Kızıler, H., (2014). Ahlaki Değerlerin Şahsiyet Oluşumuna Etkisi. Araştırma Makalesi, 44 (204), 5-17
- [6] Emre A. (2015,8 Kasım). Ahlak: Doğuştan? Sonradan? . Sabah.
Erişim adresi: <http://www.sabah.com.tr>
- [7] Bayburt Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Eğitim İçin Elele.(2013). *Kitap Okuma*, Erişim tarihi:12.11.2018, Erişim adresi :<http://bayburt.meb.gov.tr/elele/kitap.html>
- [8] Ulusoy, Y., (2017). Geleceğimiz güzel ahlaklı kuşaklarındır. Erişim adresi:
<http://www.yilmazulusoy.com/tr/makaleler/gelecegimiz-guzel-ahlakli-kusaklarindir>
- [9] Yolcu, A., (2015). İstanbul Kitap Fuarı'nın fenomeni genç yazarlar. Hürriyet.
Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/>
- [10] Güçlü, M., (2015, Nisan). Türkiye’de Değerler Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar. Eğitimde Gelecek Arayışları: Dünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak Ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu, Ankara. Erişim adresi:
<http://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0MDE-GELECEK-ARAYI%C5%9ELARI-C%C4%B0LT-11.pdf#page=67>
- [11] Yazıcı, M.,(2014) , Değerler ve Toplumsal Yapıda Sosyal Değerlerin Yeri, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 24(1) , 209-223

7.EKLER

EK-1

ANKET FORMU

Saygıdeğer Katılımcı,

Elinizdeki anket formu, 2204 TÜBİTAK LİSE ÖĞRNCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI kapsamında hazırladığımız “SANALDAN RAFLARA AHLAKİ TEHLİKE” üzerine yapılan araştırmaya bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Ankette, internet tabanlı kitapları okuyup okumadığınız ve bu kitapların içerikleri tespit edilecektir. Soruları cevaplandırma hususunda göstereceğiniz gayret ve samimiyet araştırma sonuçlarının sağlıklı olması için önemlidir. Bu yüzden soruları dikkatle okuyarak görüşlerinizi en iyi yansıtan ifadeleri belirtiniz.

Anketin doldurulması konusunda gösterdiğiniz ilgi, yardım ve işbirliğine şimdiden teşekkür ederiz.

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyet: Erkek Kız

Sınıf:

Doğum Yılı: 2002 2003 2004 2005 2006

1. Daha önce hiç sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarından hikâye okudunuz mu?

Evet Hayır

2. Daha önce hiç sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarından çıkmış bir kitap okudunuz mu?

Evet Hayır

3. Sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformları arkadaş çevrenizde popüler platformlar arasında mıdır?

Evet Hayır

4. A BÖLÜMÜ (İlk iki sorudan **herhangi birine** “Evet” cevabını verdiyseniz lütfen bu bölümü cevaplayınız.)

4.1. Niçin bu kitapları/hikayeleri okumayı tercih ettiniz?

4.2. Bu kitapların/hikayelerin okuma alışkanlığınıza etkisi ne oldu?

4.3. Okuduğunuz bu kitapların/hikâyelerin ana fikirleri nelerdi?

4.4. Eğer sanal hikâye paylaşma ve keşfetme platformlarından çıkmış herhangi bir kitap satın aldıysanız neden söz konusu kitabı tercih ettiniz?

B BÖLÜMÜ (İlk iki sorunun **her ikisine** de “Hayır” cevabını verdiyseniz lütfen bu bölümü cevaplarınız.)

4.1. Niçin bu hikâyeleri/kitapları okumayı tercih etmediniz?

4.2. Size okuma alışkanlığı kazandıran kitapların konusu neydi?

4.3. Okuduğunuz kitaplar ne gibi ana fikirlere sahiptir?

5. Okuduğunuz kitapların içeriklerinde aşağıdaki unsurlardan hangileri vardı? (Bu soru sadece A bölümünü cevaplayanlar için geçerlidir.)

	Aile içi geçimsizlik		Aşk		Başına buyruk tavır
	Bunalım		Cinayet		Cinsellik
	Darp		İntihar		Kadını aşağılama
	Mafya vb. çeteleşme		Motivasyon		Özlem
	Spiritual (Manevi)		Şiddet		Yalnızlık

EK-2

ANKET FORMU

Saygıdeğer Katılımcı,

Elinizdeki anket formu, 2204 TÜBİTAK LİSE ÖĞRNCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI kapsamında hazırladığımız “SANALDAN RAFLARA AHLAKİ TEHLİKE” üzerine yapılan araştırmaya bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Ankette, belirli örnek olaylara karşı ahlaki tutumunuz gözlemlenecektir. Soruları cevaplandırma hususunda göstereceğiniz gayret ve samimiyet araştırma sonuçlarının sağlıklı olması için önemlidir. Bu yüzden soruları dikkatle okuyarak görüşlerinizi en iyi yansıtan ifadeleri belirtiniz.

Anketin doldurulması konusunda gösterdiğiniz ilgi, yardım ve işbirliğine şimdiden teşekkür ederiz.

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyet: Erkek Kız

Sınıf:

Doğum Yılı: 2002 2003 2004 2005 2006

- **Kardeşinizle birlikte sokakta yürürken yaşıtınız bireylerden oluşan bir grup kardeşinizi darp ediyor. Ne yaptınız?**
- **Sınıfta bir arkadaşınızın kimseden izin almadan insanların eşyalarını kullandığını fark ediyorsunuz. Ne yaptınız?**
- **Aileniz nedenini bilmediğiniz bir sebeple öğretmeniniz tarafından okula çağrılıyor. Aileniz geldiğinde öğretmeniniz onlarla özel konuşmak için toplantı odasına giriyor ve size de kesinlikle dinlememeniz tembih ediliyor. Ne yaptınız?**
- **Mahallede yakından tanıdığımız ve güvendiğimiz bir ağabeyin kuytu köşede bir cinayet işlediğine şahit oluyorsunuz. Ne yaptınız?**
- **Yeni bir okula başlıyorsunuz. Başladığınız okulda sizden yaşça büyük sınıflarda belli başlı çeteler olduğunu ve bu çetelerde bulunup bulunmamanın öğrencilerin kendileri arasında sosyal statü ve saygınlık oluşturduğunu görüyorsunuz. Üstelik okul idaresinin ve öğretmenlerinin bu çeteleşme ve tabakalaşmadan haberi**

olmadığını öğreniyorsunuz. Okuldaki ilk günleriniz nasıl geçirdi? Bu konuda neler yaptınız?

- Sosyal çevresi olmayan bir insan olduğunuzu varsayınız. Sanal dünyada sizin gibi insanların olduğunu ve onların çeşitli oyun, sosyal medya gibi uğraşları olduğunu öğreniyorsunuz. Bu doğrultuda kendi hayatınızı nasıl şekillendirirsiniz?
- İki arkadaşınızın, kızların akşam saatlerinde evde olmaları gerektiğini ama erkekler için böyle bir zorunluluğun olmadığını tartıştığını kulak misafiri oldunuz. Düşünceleriniz nasıl olurdu?
- Kendinizi ahlaki yeterlilik açısından ne durumda görüyorsunuz?
 - İyi
 - Geliştirilmesi gerekli

EK-3

ANKET İZİN FORMU

Danışman Öğretmenin;

Adı:		Okul Adı:	
Soyadı:		Tel No:	
T.C. Kimlik No:		E-Mail:	

Proje Adı:	
-------------------	--

Anketin Yapılacağı Kurumlar veya Kişiler	
Anket Uygulamaya Tarih Aralığı Başlama Tarihi ve Bitiş Tarihi/...../201.. -...../...../201..
Anketin Kısaca Amacı ve İçeriği	

Okulumuzda **Coğrafya Öğretmeni** olarak görev yapmaktayım. 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması kapsamında yukarıdaki bilgiler çerçevesinde projede görevli öğrencilerim tarafından anket yapılması için izin almak istiyorum. Anket formu/uygulanacak ölçekler ektedir. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

...../...../.....

Danışman Öğretmen